

ing, a critic, an appreciative person, a poet. -2 an alchemist. -3 a physician, or one who prepares mercurial or other chemical compounds. (-ज्ञा) the tongue; साखि मा जल्प तवायसी रसज्ञा Bv. 2. 59; (रसज्ञता, त्वम् means 1 poetical skill. -2 alchemy. -3 knowledge of flavours. -4 discrimination.). -ज्ञानम् a branch of medical science. -ज्येष्ठः 1 the sweet taste. -2 the love sentiment. -तन्मात्रम् the subtle element of taste. -तेजस् n. blood. -दः 1 a physician; Mb. 12. 121. 45. -2 a spy who administers poison; Kau. A. 1. 12. -द्राविन् a kind of citron. -धातु n. quicksilver. -धेनुः a cow consisting of fruit-juice. -नाथः mercury. -नायकः N. of Śiva. -निवृत्तिः loss of taste. -नेत्रिका red arsenic. -पाकजः molasses. -पाचकः a cook. -प्रबन्धः any poetical composition, particularly a drama. -फलः the cocoanut tree. -भङ्गः the interruption or cessation of a sentiment. -भवम् blood. -भस्मन् n. oxide of mercury. -भेदः a preparation of quicksilver. -मलम् impure excretions. -मातृका the tongue. -योगः juices mixed scientifically. -राजः, -लोहः 1 =रसाञ्जन. -2 quick-silver. -वादः alchemy. -विक्रयः sale of liquors. -विद्धम् artificial gold. -शास्त्रम् the science of alchemy. -शोधनः borax. (-नम्) purification of mercury. -सरोरुहम् a red lotus. -सिद्धि a. 1 accomplished in poetry, conversant with sentiments; जयन्ति ते सुकृतिनो रससिद्धाः कवीश्वराः Bh. 2. 24. -2 skilled in alchemy. -सिद्धिः f. skill in alchemy. -सिन्दूरम् a cinnabar made of zinc, mercury, blue vitriol and nitre. -स्थानम् vermilion.

रसकम् Soup made from meat.

रसनम् [रस-ल्युट्] 1 Crying, screaming, roaring, sounding, tinkling, noise or sound in general. -2 Thunder, rumbling or muttering of clouds. -3 Taste, flavour. -4 The organ of taste, the tongue; इन्द्रियं रसग्राहकं रसनं जिह्वाप्रवर्ति T.S.; Bg. 15. 9; न जयेद्रसनं यावज्जितं सर्वं जिते रसे Bhāg. 11. 8. 21. -5 Perception, appreciation, sense; सर्वेऽपि रसनाद्रसाः S. D. 244. -नः Phlegm.

रसना See रशना. -Comp. -मलम् any impurity on the tongue. -मूलम् the root of the tongue. -रदः a bird. -लिह् m. a dog.

रसमय a. (-यी f.) 1 Consisting of juice or flavour. -2 Juicy, liquid. -3 Savoury. -4 Charming, elegant, graceful. -5 Proceeding from love; U. 5.

रसयतिः f. Taste, flavour.

रसवत् a. 1 Juicy, succulent. -2 Tasteful, savoury, sapid, well-flavoured; यदेवोपनतं दुःखात्सुखं तद्रसवत्तरम् V. 3. 21.; संसारसुखवृक्षस्य दे एव रसवत्फले । काव्यामृतरसास्वादः संपर्कः सजनैः सह ॥ -3 Moist, well-watered. -4 Charming, graceful, elegant. -5 Full of feeling or sentiment, impassioned. -6 Full of affection, possessed of love. -7 Spirited, witty. -ती 1 A kitchen. -2 A meal.

रसवत्ता 1 Tastefulness. -2 Beauty, elegance.

रसा 1 The lower or infernal regions, hell. -2 The earth, ground, soil; यद् ग्रावेव रसातलं पुनरसौ यातो गजग्रामणीः Bv. 1. 59; रसादिपञ्चीकृतभूतसंभवम् A. Rām. 7. 5. 28; स्मरस्य युद्धरज्ञतां रसाऽऽर सारसारसा Nalod. 2. 10. -3 The tongue. -4 A vine or grapes. -5 Ved. Moisture. -Comp. -आकस् m. an inhabitant of the lower world. -खनः a cock. -तलम् 1 N. of one of the seven (अतल, वितल, सुतल, रसातल, तलातल, महातल and पाताल) regions below the earth; see पाताल. -2 the lower world or hell in general; राज्यं यातु रसातलं पुनरिदं न प्राणितुं कामये Bv. 2. 63; or जातिर्यातु रसातलम् Bh. 2. 39. -3 = रसा (2). -4 the fourth astrological mansion. -पायिन् m. a dog. -पुष्पः a bee.

रसालः [रसमालति आ-ला-क ष० त०] 1 The mango tree; मृद्गा रसालकुसुमानि समाश्रयन्ते Bv. 1. 10. -2 The olibanum tree. -3 The bread-fruit tree. -4 Wheat. -5 The sugar-cane. -6 A kind of mouse. -ला 1 The tongue. -2 Curds mixed with sugar and spices; रसालकर्ममा नयो बभूवुर्भरत-र्षभ Mb. 14. 89. 40. -3 Dūrvā grass. -4 A vine or grape. -लम् 1 Gum-myrrh. -2 Frankincense. -3 A preparation of butter-milk (तक्रविशेष); हृदाः पूर्णाः रसालस्य दध्नः श्वेतस्य चापरे Rām. 2. 91. 73. -Comp. -वनी f. a mango grove; रसालवन्या मधुपानुविद्धम् N. 3. 46. -सालः a mango tree; रसालसालः समदृश्यतामुना N. 1. 89.

रसालसा 1 A tubular vessel of the body. -2 A vein. -3 A nerve.

रसाली Sugar.

रसिक a. [रसोऽस्त्यस्य ठन्] 1 Savoury, sapid, tasteful. -2 Graceful, elegant, beautiful. -3 Impassioned. -4 Apprehending flavour or excellence, possessed of taste, appreciative, discriminating; तद् वृत्तं प्रवदन्ति काव्यरसिकाः शार्दूलविक्रीडितम् Śrut. 40. -5 Finding pleasure or taking delight in, delighting in, devoted to (usually in comp.); इयं मालती भगवता सदृशसंयोगरसिकेन वेधसा मन्मथेन मया च तुभ्यं दीयते Mā. 6; so कामरसिकः Bh. 3. 112; परोपकाररसिकस्य Mk. 6. 19. -6 Humorous, witty. -7 Fanciful. -8 Lustful. -कः 1 A man of taste or feeling, an appreciator of excellence or beauty; cf. अरसिक. -2 A libertine. -3 An elephant. -4 A horse. -5 The Śārāsa bird. -का 1 The juice of sugar-cane, molasses. -2 The tongue. -3 A woman's girdle; see रसाला also.

रसिकता, -त्वम् 1 Taste, feeling. -2 Tastefulness. -3 Appreciative power.

रसित p. p. 1 Tasted. -2 Having flavour or sentiment. -3 Gilded. -4 Sounded, making indistinct sound. -तम् 1 Wine or liquor. -2 A cry, roar, roaring noise, sound or noise in general; हेरम्बकण्ठरसितप्रतिमानमेति Mā. 9. 3. -3 Thunder; जीमूतजालरसितानुकृतिर्निनादः Mā. 6. 4.

रसिन् a. 1 Juicy, liquid. -2 Impassioned, full of feeling. -3 Tasteful, savoury.